2-й З'їзд Об'єднання Українських Жінок на Еміграції.

НАШ ДРУГИЙ З"ЇЗД.

В днях 29-30 березня 1947 року відбувся Другий Загальний З"їзд Об"єднання Українських жінок на еміґрації.

На З"їзді були представниці Зональної Управи,4-х Обласних Відділів і 26 Делеґатур,всього в кількості 57 делеґаток.

З"їзд провадила,за ухвалою зборів,Голова О.У.Ж. п.Павликівська з заступницею містоголовою п.Біляковою і 2-ю містоголовою. Секретарювали п.Михайлюк і п.Федорика.До почесної Президії обрано почесних членок О.У.Ж.

Вступна промова Голови О.У.Ж. підвела загальні підсумки праці і накреслила ті ідеали жінки і її праці,які стоять перед О.У.Ж.,як організацією українського жіноцтва на еміґрації.

З черги З"їзд заслухав привітання установ і організацій,що вважали своїм обов"язком вислати представників чи привітання організованому жіноцтву. Говорили: представник ЦПУЕ,Контрольної Комісії Ц.П.У.Е.,О.П.У.Е.Ашаффенбург,Відділу Молоді,СУПЕ і СУМ"у,Міжтаборової Національної Ради,Управа Таборів в Ашаффенбурзі,Суспільної Опіки,Жіночої Кооперативи "Самопоміч".

Писемні привітання надійшли від:СХС,ЛУПВ,Інформаційного Відділу ЦПУЕ, окремо були зачитані привітання від Французької зони від К-ту О.У.Ж. та віддделегатур Кіль,Гослар,Бад Верісгофен,що не могли приїхати на з"їзд і надіслали разом з привітаннями і звіти.

На пропозицію пані Зеленської З"їзд ушанував вставанням і хвилинною мовчанкою пам"ять українських жінок,що загинули в боротьбі за українську ідею.Особливо треба підкреслити,що політичні угруповання,здаючи справу з ваги і значення організованого жіноцтва в громадському і політичному життю на еміґрації,теж привітали з"їзд.З однаковим признанням звертались до жінок і представник КУК"у і УГВР.

Після урочистої частини було приступлено до ділової роботи.З"їзд заслухав звіт з Англійської Зони,зачитаний Головою Зональної Управи і секретарський звіт Головної Управи,а після того,для доповнення загальної картини,ще й звідомлення з місць,щоб дати змогу кожній делегатурі виступити перед делегатками і розказати про свої досягнення і перешкоди.

По закінченні звітів почалася жвава і речова дискусія на основі заслуханого матеріялу.

З організаційного боку перший рік дав великий розріст організації,стихійне виникнення нових делегатур,тягнення до одного центра,здисциплінованість і карність.Тепер виникає нове завдання:поширити членство,охопити й зактивізувати якнайбільше жінок,для того збори вважають найкращим той спосіб,який з успіхом практикує у себе Регенсбург,Ганновер: створити блькових представниць ОУЖ,які б були зв"язковим між делегатурою і широким загалом,розказували б своїм жінкам про всі заходи і діяльність ОУЖ,а з другого

боку вказували б виділам на ті недоліки чи потреби,які виникають серед жіноцтва.

В виховній роботі делегатури на місцях виказали багато ініціятиви і уваги до питань,що повинні цікавити наше жіноцтво.Представниця Н.Ульму заторкнула важливе питання:чи не забагато ми віддаємо уваги практичному вишколу жінок,і чи не втрачаємо натомісць на вихованню свідомости і знання своєї культури.Дискусія виказує,що перший рік еміґрації,безперечно,треба було присвятити практичній підготовці до твердого життя,але що надалі основну увагу треба буде присвятити виховній праці,особливо курсам українознавства. Також знову і знову билися жінки над проблемою,як притягнути до громадської роботи більші круги молоді.

І це змусило присутніх уважно обвести поглядом ряди в залі.Чи справді ОУУ тягнуть тільки старші жінки,чи правда,що молодь не має вирозуміння до громадської роботи серед жіноцтва? Та серед поритих моршками старших обличь там і тут яснють обличчя і молоді,з зосереджено і напружено зсунутими бровами,уважно сприймаючі те,що чують на дискусії і з президії.Перший рік зробив уже те,що пробив пасивне спостереження зі сторони молодих,втягнув їх до праці,наблизив до загально-українських завдань жіноцтва.

Суспільна опіка,пляни якої намічаються надалі,звертає очі усіх присутніх далеко,туди,за океан,де українські жінки,живучи серед зовсім відмінних умов,серцем своїм відчувають і душею горять так само,як і ми тут,на скитальщині,де вони серед щоденної праці на життя знаходять сили і час на жертвену працю для допомоги українцям на скитальщині.Кожний відділ Союзу Українок Америки взяв під свою опіку дітей табору,посилає харчову допомогу,збирає одіж і речі.Є невидимий зв"язок між залею в казарні Ашаффенбургу і Філядельфією,Брукліном,Детройтом,з усіма тими містами і містечками Х Америки і Канади,де є хоч невеличке скупчення українців де тремтить щире українське серце,де світить наша ідея.Той зв"язок зобов"язує і нас тут,на еміґрації.Нема нічого небезпечнішого для організації в даних умовах,як розподіл якихось харчів чи одежі.Тут найшвидше виникають образи,заздрість,недовір"я,а це може завалити організацію.І Голова з президії остерігає своїх чотових: "Дивіться,мої пані,щоби ця допомога Америки,яка повинна скріпити наші ряди,не стала тим Троянським конем,який приведе нас до поразки.Чіткість в розподілі,громадська контроля,найширше притягнути членок до тої праці найбільше звітів,пропаганди,ясности.Бо ворог не спить,а використовує кожний момент,де може всунути в наші ряди клин недовір"я і низьких пристрастей"

Господарська ділянка вже стоїть твердо на нагах.Справа за правним офор-

млення робітень,бо тепер кожний раптом почав цікавитися жіночими роботами, вишивками,килимами.Ділкам ясно,що це найбільш поплатна робота в даних умовах і вони хотіли б відобати її в свої руки, вислизнути зпід громадської контролі,мати вільну руку в оплаті і продажу.Та ОУЖ не для того вложило цілий рік безнастанної праці,щоби віддати плоди її в руки приватних підприємців.Ця праця повинна стати основою економічного і правного положення делегатур і робітниць.Створити одну кооперативу,мати контролю над художньою чистотою виробів,не дати,щоб високе українське народне мистецтво звелося на дешево зляпаний повоєнний продукт,а пропагувало б і далі нашу культуру, як робило то вже сотки віків.З"їзд одноголосно висловлюється за те,щоб підтримати виставку народнього мистецтва в Філядельфії і в Лондоні.І всім ясно,що і виставки відбудуться.Де українка взялася до праці,можна бути певним за результат!

Пресовий реферат виказує,що жінки вже не можуть обійтися без свого органу,своїх видань,що викладами і обіжниками не можна всю десятитисячну масу членок.З гіркою усмішкою оповідає референтка,що досі не знайшли жінки признання серед ліцензійованої преси і жадна газета,відступаючи папір на різні журнали і видання,не знайшла в собі вирозуміння для жіночого журналу.Тільки редакція "Час" згодилася взяти "Громадянку" під свою опіку і видавати раз на місяць,як додаток до газети.І збори постановляють однодушно,просити ЦПУЕ і Американську владу виділити папір і дати ліценз для жіночого журналу.

Фінансова референтка нагадує зібраним,що фінансова база-є базою для всякої діяльности.Тимчасом більшість наших делегатур була занята тим,що збирала гроші для інших установ,а самі,на випадок виходу з табору,не матимуть коштів навіть для обладання майстерні.Тому закликає усіх дбати про свою фінансову незалежність,що підтримує також і Централю,яка до цього часу трималася тільки відданою працею одиниць.Внески до Головної Управи вирішено збільшити вдвоє.Головній Управі на пропозицію Контрольної Комісії уділено абсолюторій і приступлено до виборів.Вибори нової Управи поповнюють її кількома новими членами на місце тих,що вибули чи виїхали.

Так речево і ділово іде наш другий з"їзд,аж поки не приходить хвилина розставання.І тривога і неспокій охоплюють всіх.

- Хто знає де і коли зробимо ми наш третій з"їзд і хто буде на ньому,- говорить Голова. - Але пам"ятайте,що ви тепер не приватні особи,ви - чотові, що відповідають за свої чоти.Одна буде в Бельгії,друга - в Англії,Третя - в Канаді чи Америці.Але за цей рік ми пізнали одна одну,ми спрацювалися, ми разом билися над труднощами і горіли одним запалом.Це єднає нас назавжди.Де б ми не були,як би нас не розкидала доля, - ми знаємо,що в такому то місці є наш аванпост,і що праця і там ітиме тими ж шляхами,буде напоєна тими ж ідеями,зм"ягчена тим самим чуттям. З цією певністю,з цією твердою поставою перед невідомим майбутнім я закриваю наш другий з"їзд".

У делегаток сльози на очах.Вони соромливо витирають їх і сміються над собою,але очі розчулено сяють і в них світить велике довір"я одної до другої, тверда дружба і спокійна впорядкованість.

Наш другий з"їзд скінчився.

oooOooo

Промова Голови Об"єднання Українських Жінок на еміграції п.Павликівської.

Оце за нами більше року організованої праці жіноцтва на еміграції.Праця наша почалася в напруженій атмосфері гострого натиску на репатріяцію,і навіть сам день перших загальних зборів пройшов серед нервового очікування на тяжкі хвилини в тій місцевості.

I весь рік праці пройшов в тяжких умовах,в постійній зміні ситуацій,утрудненнях,де кожна хвилина несла щось нове.Це не те,що проводити працю в нормальних умовах,де намічений плян спокійно і систематично проводиться,- тут плян праці треба було приноровити до щораз нових умов і завдань.Треба було напружено слідкувати за усіма змінами нашого положення,схоплювати своєчасно усі наші біжучі проблеми,гнучко і еластично переключати нашу працю до змінених умовин.Це було найтяжче,але рівночасно і найважніше завдання

проводу нашої організації. Але по суті ми спиралися все і завжди на ухвалах нашого першого з"їзду, і можна тільки дивуватися, що вони таки так влучно і передбачливо були зложені, що до сьогодні нема потреби їх ні в чому змінювати. Це дає нам право твердити, що наша праця була правильно поставлена одразу.

Як я вже згадала, почали ми нашу працю в часах, коли наше правне положення було зовсім нез"ясоване. Початки організаційної праці українців натрапляли зразу на брак зрозуміння зі сторони аліянтів, зі сторони світа.

Ситуація була і є ще тяжка.

І сміло можна твердити, що оскільки ми досі перетривали ті тяжкі часи і наставлення до нас змінилосьбодай частинно, що ми досі потрафили оборонити себе в дуже тяжких часах. Це нова-українська еміґрація завдячує в першу чергу сама собі, своїй самообороні і своїй з о р г а н і з о в а н о с т і.

Те, що ми завчасу потрапили схопити і зорганізувати власне життя - створити один центр в Німеччині - Ц.П.У.Е. - основуючи його демократичним шляхом вже в дні І.ХІ.45 р., та схопити охорону нашого правного становища, - це безапеляційно дало нам змогу перетривати тяжкі моменти. Після півтора роки постійної боротьби, соток інтервенцій, представлень удалося нам бодай частинно вияснити світові, хто ми і чого ми хочемо. Демократичний світ вкінці зрозумів, що ми є політична еміґрація, що з тим фактом треба числитися і відповідно до своїх засад тягнути повні консеквенції. І хоч наше правне становище ще дальше не упорядковане і натрапляє воно на великі труднощі, то можна однак числити на те, що воно остаточно упорядкується в найближчому часі. Це було можливе тільки тому, що ми зверталися до демократичного світу, в якому свобода думки і право людини є основною засадою.

Другий момент, який ми мусимо підкреслити, це та роля, яку в обороні нашого правного становища відіграла наша стара еміґрація за океаном. Вони кинулися нам на поміч з повним зрозумінням нашого трагічного положення, відчуваючи, де лежить для нас найбільша небезпека і стали в обороні нашого правного становища і охорони прав людини вже з перших днів, коли ще не могли нав

віть з нами комунікуватися. Ця зорганізована постава старої еміґрації, ця злука думки і взаємна піддержка - це великий м о р а л ь н и й а т у т нашої спільности.

Перед нами стоїть ще проблема остаточного оформлення нас, як політичних еміґрантів, а тоді висувається на перший плян справа переселення.

З того випливають певні обов"язки для цілої нашої еміґрації і для нашої організації зокрема. Ми стали політичними еміґрантами. Це не тільки певне й правне становище, але така заява зобов"язує цілу нашу еміґрацію супроти світу, і окрему одиницю тої еміґрації - супроти еміґраційної спільности. Ми мусимо звернути увагу на поступовання одиниці, бо за це відповідає загал, і кожна пляма тяжить на доброму імени української спільности.

Коли українське громадянство уважало, що його оборона - це зорганізування і скоординування власного життя, приступило і українськеє жиноцтво перед 15 місцями до створення власної організації, яка через активізацію жіноцтва дала би в громадське життя ті цінности жіночої душі і сповнила ті завдання, які тяжать на українці-громадянці.

Приступаючи до організації в ім"я великої спільної ідеї, зорганізоване жіноцтво положило основи свого будучого діяння у формі резолюцій, які, зложені тоді, не вимагають змін і тим дають запоруку, що вони дійсно охопили основні засади нашого життя і праці.

Наша організація стала одразу на шлях тісного зв"язку з загально керуючим громадським центром Ц.П.У.Е., бачучи в цьому правильну розв"язку правности праці і піддержки.

Що це наше становище було правильне, мали ми найкращий доказ в праці цілого року. Через Ц.П.У.Е. мали ми доступ до всіх громадсько-суспільних справ, право безпосереднього вирішення в тих справах, інформацій з першоджерела, та правну охорону. Ми мали піддержку на місцях там, де наші сили були заслабі, щоби дати собі самим раду.

Завданням нашим було створити великий об"єднуючий жіночий рух, який мав би лягти в основу всеукраїнського об"єднання, вирівнюючи різниці теріторіального походження. Нам удалося на протязі цього часу поставити силь-

ну організаційну сітку,яка, маючи 70 клітин-делеґатур,представляє собою одноцілу і міцну організаційну одиницю - Об"єднання Українських Жінок на еміґрації.

Ми є організацією,що займається суспільними справами.У нас є місце для праці для всіх.І дійсно,нам удалося притягнути-ж жіноцтво різних релігійних і партійних переконань,які на тлі річевої праці знайшли спільну мову.Додатнім явищем є,що жінки всетаки не дали себе втягнути в річище партійних розрахунків і,мимо всього,можемо сміло сказати,що у нас панує єдність. Стоячи на становиську понадпартійнім,ми не маємо на думці відтягати жінок від участи в політичному житті.Навпаки,ми бажалиби навіть,щоб наше жіноцтво активізувалося в політичному житті.Але ми не бажали би,щоб жіноцтво тягнулося у хвості партійних спорів і втягало ту гризню в наші ряди.Ми бажали би,щоби воно своєю участтю в партійному житті впливало на чистоту атмосферу партійної боротьби.Жіноцтво сповнить свою ролю в партіях тоді,коли би воно привело до прочищення партійних відносин.

Коли зважимо,яке значення має свідома жінка громадянка в нормальних умовинах життя народу,то оскільки більше її значення на еміґрації,коли ми,вирвані з рідного середовища,маємо жити на чужині і рятувати нашу національну спільноту.Ми можемо сміло сказати,що ми,жінки,підстава нашої еміґрації,бо ми,жінки,родимо і виховуємо дітей,ми,матері,плекаємо рідну мову і традицію Здоровля і чистота жінки - це підстава дальшого розвитку нашого народу і родини.Наша нова еміґрація має велику вартість саме тому,що у нас така велика кількість жінок і дітей.Статистикою нараховуємо ми 50% чоловіків,30% жінок і 20% дітей.Коли нам удасться в тих умовинах урятувати здоровля і чистоту жінки,то ми маємо можливости зберегти фізично нашу еміґрацію.

Другим важним моментом є - зберегти здоровий дух,забезпечити перед розкладом моральним нашу жінку.І одно і друге - цебто,фізичне і моральне здоровля жінки є завданням нашої жіночої організації.

Коли це все зважимо,то мусить бути дивно,як громадянство не доцінює потреби нашої праці і нашої організації.Ми мусимо без пристрасти сказати,що що,на жаль,не знайшли ми серед нашої суспільности повного розуміння і під-

держки. І коли би не піддержка ЦПУЕ яку мусимо ствердити з приємністю на тому місці, то нераз прийшлося би нам тяжко пробивати залишки давньої заскорузлости. Правда, в останні роки до війни сильний жіночий рух пробив у Галичині залишки цієї заскорузлости, однак тотальний режим на наших землях в останніх роках війни призвичаїв знов наше громадянство, що громадське життя для жінки зайве, що праця жінок подекуди потрібна, але не дуже важна. Чимало роботи жіноцтва пропадає, з нею ніхто не рахується і не числить. Якраз уважають що ялю жіночої роботи в цих дрібницях. Нам дають робити гостини, прийняття і т.д. Ми це охоче робимо, бо це належить до плекання товариської культури і ми до цього покликані, але до виїмків, на жаль, належить, де бодай Голову жіночої організації запрошується, як гостю до стола. Таких випадків цілий ряд.

Правда, що велика вина в тім і жінок, що не уміють себе відповідно поставити, ані відповідно виказати своєї праці.

Все-таки, коли ми хочемо порядкувати громадське життя, то ми мусимо звжити, що 40% еміграції - це жіноцтво, 10 % це молодь і діти, яких вона виховує і що вона в умовинах еміграції мусить бути доброю матір"ю і громадянкою. І коли ми стремимо до того, щоби довести жінку на її властиве становище, то ми повинні дістати п і д д е р ж к у нашого громадянства.

Наші завдання з"ясували ми на минулорічному з"їзді в рефераті, який ми потім переслали всім організаціям. Тепер я хотіла б накреслити ті прикмети, які ми повинні, як жіноча організація, в першу чергу плекати серед жінок. Ми мусимо стежити, щоб кожна з наших жінок була:

1/ Свідома жінка-українка, свідома своїх завдань і відповідальности. Щоб вона була горда і шанувала ім"я Українки. Коли ми хочемо звати себе політичними еміґрантами, ми мусимо мати на стільки свідомих жінок, щоб вони плекали рідну мову культуру і українську традицію.

2/ Українська жінка на еміґрації мусить дбати за духову чистоту, за мораль громадську, протиставити себе морально насильству, безладдю, донощицтву. В її руках лежить виховання чистих дитячих душ і характерів, вона сама повинна бути прикладом для дітей. Умови, в яких живуть наші діти і молодь, лишають багато до побажання. Маленькі душі в тих умовах робляться старими на свій вік, а

брак дитячої радости відбивається на їх душах. Це матері, виховниці і організації для молоді постійно мусять мати на увазі.

3/ Українська жінка мусить стояти на сторожі чистоти родинного життя. Ті самі умови нашого життя ганебно відбиваються на родинним життю. Сотки родин спокійно розходяться, щоб почати нове життя, нові пригоди. Зміна табору часто вистарчає для того. Коли тепер навіть совіти дішли до того, що вводять реформи, що обмежують можливість розводу, то ми в тих умовах, що їх створює еміграція, мусимо рішуче протиставитися розвалюванню родинного життя. Хоч у нас існує дуже поважна проблема так званих розділених супружеств - чоловіки вивезені на Сибір, жінки тут; жінки остались вдома, а чоловіки тут. Над цією проблемою нам треба буде поважно застановитися.

4/ Українська жінка мусить поставити перед собою девізу: опертися о власні сили і руки, а не опирати своє життя на чужій допомозі.

Праця, вишкіл і перевишкіл - це кличі в практичному життю. Не благати милосердя до себе і допомоги чужих, бо тільки з сильними і працьовитими числиться світ, і тільки такі мають будуччину перед собою.

5/ Українська жінка має бути працьовита і господарна. Ми мусимо скинути з себе давні залишки галицького панства і нових набутків таборового життя. Господарка домашня повинна бути оперта на власні сили, бо ніде на світі не було і нема стільки домашніх помічниць, як у нас в Галичині, і в будуччині ми мусимо числитися з тим, що ми будемо змушені працювати, заробляючи на хліб і самі вести домашню господарку. Домашня помічниця на заході - великий люксус, на який ми не зможемо здобутися. Також жінкам з західних теренів треба буде привчатися до домашнього господарства, бо багато з них, працюючи на заробіток, спускали своє хатне господарство на чужі руки.

Українська жінка дбає за здоров"я дітей, родини та за моральне здоров"я жіночої молоді.

6/ Українська жінка, сильна фізично і духово, оперта на власні сили, як на могутню скалу, має зрозуміння і серце для тих, яких скривдило життя, які потребують чужої допомоги і мусять опертися о поміч ближнього. Але тоді вона мусить це робити не по бюрократичному, але з дійсним зрозумінням і серцем...

Однак,даючи свою працю для других,вона вимагає,щоб її праця була належно оцінена і шанована.

Оце маєте,мої пані,ідеал нашої української жінки і наші завдання.Наша жінка має стояти високо морально,сильно духово і фізично.Вона є тою скалою о яку має спертися наше громадянство на чужині,серед бурхливих хвиль чужого моря.

На жаль,довге сидження в таборах і специфічні умови таборового життя стягає жіноцтво з тої ролі,яка йому призначена.Ми забуваємо нашу ціль,з якою ми вийшли зі рідної землі ,ми забуваємо жертви і труди,які ми принесли ради великої цілі,а зводимо з себе до дрібничковості до цілковитої апатії, перестаємо цікавитися громадськими справами,забуваючи,що ми як політична еміграція,маємо зовсім інші цілі,а не тільки те,щоб жити спокійним життям, коштом чужого милосердя.

Велике скупчення в таборах дали нам с початку можливість швидко поставити нашу організаційну працю,схопити нашу оборону в свої руки.Однак,дивімся, щоб ми не згубили тих цінностей,якраз їх завдяки саме тим умовам,які можуть сприяти і розєднуванню.Повстає воно часто на тлі релігійних переконань чи територіяльних походжень.З малої нераз причини через нетакт чи глупоту поодиноких осіб підноситься буча,і ми тратимо те,що набули на протязі півтора року спільної праці - нашу силу,тверду зорганізовану поставу.

Часто падає серед нас закид: " Що дає мені жіноча організація?" або "Що дає нам Комітет чи якась інша установа?".Коли пригадаємо собі,що вже дала нам ця організація досі, в справі правної охорони,що дає нам далі,коли приходять нові тяжкі хвилі,як Скрінінгі та інше,коли треба інтервенцій,як ми тоді інстинктовно звертаємося до Комітету! Або тепер,коли приходять можливості індивідуального переселення,який опір стрічаємо! Як інстинктовно держиться маса гурту,щоб мати опертя і поміч.Тому я не хочу навіть спинятися окремо і виказувати всі користі організації,але до неї не можна підходити тільки з матеріялістичного світогляду,- що вона нам дає.Ми не хочемо,щоб наша організація була збираниною членок,які тільки дивляться,що їм дадуть. Ми повинні мати членок,які знають силу організації,яка дає їм моральну під-

держку і силу. Хоч,мусимо ствердити,що крім моральної піддержки,наша організація дбає і про те,щоб дати бодай частинную і матеріяльну допомогу.

Хочу спинитися на допомоговій справі.Від початку нашої організації стояли ми на тому що власні сили і рухи - це головне наше оперття.Коли ми зверталися до заокеанських сестер,то просили їх в першу чергу о поперття моральне і їх поміч в обороні втікачів,їхнього правного положення і права азилю.

Але чим раз скрутніше наше положення: діти чим раз більше западають на туберкульозу,авітамінозу і др.,а жінки часом з трудом пербиваються через життя - все це приневолило нас звернутися до наших сестер за океаном о допомогу матеріяльну.Тут ми знайшли повне поперття і зрозуміння.За посередництвом нашої представниці п.Марії Хомин в Америці Союз Українок Америки під проводом п.Олени Лотоцької ухвалив взяти свою опіку жінок і дітей і немічних та нести їм по змозі допомогу.Жіноцтво Америки поспішило зібрати між членками харчі і одіння та вислати на адресу поодиноких жіночих організацій в таборах на підставі зіставлень,в яку подала Головна Управа від своїх делеґатур.

Жіноцтво Канади ,зорганізоване в Комітеті Українок Канади,та Союз Українок Канади зібрали одежу,яку вислали на руки ЦПУЕ до Німеччини .Речі ці на днях мають прийти через Міжнародній Червоний Хрест.За ініціятивою того ж Комітету Українок Канадійський Допомоговий Фонд вислав на адресу ЦПУЕ харчі для дітей,а також окремо храм /риблячий лій/ і відживчу мучку.Транспорт прийшов,але Головна Кватиря жде ще з полагодженням формальностей,так як загалом усі посилки досі йшли дуже довго і натрапляли на поважні трудноші.

Сестри Василіянки в Філадельфії помагають молодим дівчатам афідавитами і готові забрати ще певну кількість їх,передовсім самітніх.

Великий відгомін викликала наша інтервенція в Українськім Допомоговім Комітеті і серед громадянства Америки в оборону сиріт.

Така наша давня знайома,яка допомагала краю і жіночій реміснечій молоді, п.Марія Скубова - відізвалася до нас,старачись переслати до Німеччини поміч в формі пакунків з одежею.

Про це докладніше в звіті, але тут на тому місці я хотіла би підкреслити, яке велике моральне значення має ця піддержка для нас. Боюся, одначе, щоб ця матеріяльна допомога, з якою поспішає до нас наша заокеанська еміґрація, не принесла нам незгоди, взаємних підозрінь і зависти. Мусимо числитися з тим, що всім допомогти вони не в стані, і неможливо всіх матеріяльних зусиль зуживати на безпосередню матеріяльну допомогу, коли перед нами стоять витрати на переселення.

Тепер спинимося на ролі жінок в за"язках з міжнародними чужими організаціями і українськими заокеанськими. Є факт, що опінію Америки і Канади творять їх жінки. Усі наші гості, які тут були звідти, підкреслювали велике значення і ролю жіночих організацій в тих зв"язках. Їх становисько і розуміння для наших справ може багато причиниться до покращення нашої долі. Досі тільки жіночі організації узискали однозгідність в справі долі утікачів на конгресі Національної Жіночої Ради в Нью-Йорку. А в лютому ц.р. Канадійські жінки на засіданні тої ж Ради в Канаді.

Жінки-українки пишуть письма до послів, де жадають од них ухвали зміни закона про іміґрацію, роблять віча і протести в справі правного положення скитальців.

Наші успіхи можуть бути ще більші, коли нам удасться це робити спільно з жінками інших національностей, до чого нам пощастило вже зробити кроки.

Наші протести і відозви до жінок світу були друковані в демократичній пресі майже усіх західних країн і за океаном.

Оце проблеми, які я хотіла з"ясувати вкоротці, заки приступимо до перегляду і підсумків нашої 15-ти місячної праці.

Звіт Головного Виділу та висліди праці на місцях дадуть нам образ зрілости і працездатности нашого жіноцтва. Великий успіх в розбудові організаційної сітки хоч дає нам повне вдоволення, але однак нехай не присипляє нашої уваги, що не кількість жіночих осередків - а зміст їх праці, поглиблення роботи внутри, атмосфера праці з членами і співпраця з іншими організаціями - це для нас головні проблеми, це для нас найважніше. Нам не йде о "роз-

будову бюрократичного апарату,який ми могли створити,творячи сітку референток жіночих справ.Ми розбудували жіночу організацію,оперту на демократичних засадах,як вислів громадської думки.Ми хочемо,щоби наша праця мала оперття о маси,масове членоство,щоби гуртувала коло себе жіночий актив,а рівночасно,щоби панувала єдність,без огляду на релігійну чи партійну приналежність,атмосфера товариської співпраці,соціяльної рівности і організаційної дисципліни.

Тоді ми можемо заняти властиве місце,належне нам в громадянстві.Ми мусимо ~~їх~~ мусимо бути в першу чергу суворі до себе,а потім вимагаючи для других.

Тяжкі часи за нами.Але й перед нами нелегкі часи.Перед нами ще справа остаточного вирішення нашого правного положення,справа азилю,а вслід - тяжка справа нашого переселення.Це все йде помалу,етапами,в яких є тяжкі моменти,як скрінінги,переселення таборів,виселення з таборів.Це вимагає від нас рівноваги духа,гарту і спокою.Не витрачаймо своїх сил на дрібничкові спори ви.псуймо собі нервів взаємним обвинуваченням,очернюванням не закидаймо судів дрібними спорами. Гартуймо себе і держім сили для важних справ.

оооОооо

СЕКРЕТАРСЬКИЙ ЗВІТ

за працю Головної Управи і Об"єднання Українських Жінок на еміґрації.

Час,за який звітуємо,охоплює стисло 1946 рік,тоб-то кінчається датою 1.1.47 р, Тільки в деяких ділянках,а власне переважно господарській і культурно-виховній,зачеплено ~~них~~ частинно і перші три місяці 1947 року,щоб ~~її~~ зробити картину загального стану більш ясною і перспективною.

Установчий з"їзд 15-16 грудня 1946 року в Ауґсбурґу покликав до праці в Головній Управі ОУЖ 11 осіб.:

1. П.Павликовська Ірена - Голова
2. п.Біляк Марія - Містоголова
3. п.Чехівська Олена - Містоголова

4.п.Рак Гора секретарка

5. п.Гуревій Оксана . організ.реф-ка

6. п.Шпаківська Віра культ.освітн.реф-ка

7. п.Целевіч Уляна - зв"язки

8. п.Нагірна - фінансовий реф-тка

9. п.Ганківська - сусп.опіка

10. п.Івченко Людмила - пресовий реф-т

107 п.Гардецька Кекілія-господар. рефер.

Склад Головної Управи вибраний так,щоб члени його були з різних місцевостей американської зони.То було добре для зв"язку і повних інформацій,але одразу створило великі труднощі для праці.Комунікаційні умови були злі в 1946 році і знову погіршуються в 1947 р.,а тимчасом для узгіднення справ треба було частого і тісного контакту вже від перших днів.

Найперше це відбилося на праці Головної Управи в тому відношенні,що деякі члени його вибули механічно,бо не могли з родинних обставин провадити роботу далі.

Так,поступово одійшли з Управи орган.реф-ка п.Гуревій і секретарка п. Ракова.З перенесенням Карлсфельду до Міттенвальду значно послабла,а пізніше,з переїздом до Франкфурту припинилася праця референтки зв"язків п.Целевіч Уляни,яка вкоротці виїздить до Америки.

На референтку за"язків кооптовано п.Дарію Ребет /Цисик/,яка працює від 1.2.47 р. Велику допомогу в рефераті зв"язків мали через працю п.Ліди Укарми,яка,перебуваючи в Франції,посередничала нашим зв"язкам з закордоном.

Таким чином в тяглій праці в Управі були заангажовані такі особи:

п. Павликівська - Голова

п.Філяк - Місто Голова,якій випала на долю велика праця по організації цілої англійської зони,зони позбавленої інтелігенції,розкиданої і під сильним впливом поляків по таборах.

п.Чехівська,якій доручено провадити фінансовий реферат.

п.Нагірна,яка взяла на себе організацію і керівництво Регензбурзької области.

п. Шпаківська - культурно-виховний референт,а також згодом в видавничій діяльності,а з січня місяця доручено їй провадити секретаріят в Авґсбурґу.

п.Івченко провадила пресовий реферат,а після резигнації п.Ракової - секретарство.

п.Ганківська - провадила суспільну опіку.

п. Гардецька - провадила господарськиій реферат.

п. Целевич - провадила реферат зв"язків до вересня ц.р. Найдільш дошкульно відчувався для Управи брак організаційної референтки, бо перший рік був власне роком організації.Таким чином,довелося організаційну працю витягати гуртом.Спеціяльно багато довелося взяти на себе з тої ділянки п.п. Павликівській і Івченко,а час до часу притягалися також п.п. Шпаківська і Чехівська,як також господарській референтці п.Гардецькій доручалися організаційні поїздки.

Всього відбуто поїздок в терен:

Павликівська	- 52
Івченко	- 32
Гардецька	- I6
Шпаківська	- I3
Чехівська	- I0
Целевич	- 4
Всього	I26 поїздок

Якщо розподілити ці поїздки на I5 місяців,то припадає 8,5 поїздок на місяць,тобто,кожні чотири дні хтось із членів Головної Управи був в дорозі в справах організації.

Тут не враховано поїздок в справах видавництва чи засідань Головної Управи і Пленуми ЦПУЕ.

Вже ця маленька статистика показує,якого сильного напруження треба було,щоб поставити організацію на ноги.

Поважні утрúднення для праці Гол.Управи становив брак льокалю.Ми дістали приміщення в спільному льокалі з Відділом молоді ЦПУЕ в Мюнхені при вул.

Дахауерштр. 9. Відділ молоді розростався, як розросталася і організація жіноцтва і в тому льокаді дві організації не могли вже зміститися. Тому не могли вже від листопада 46 р. ми не мали власного локалю, а в січні перенесли бюро до Ауґсбурґа в приміщення ЦПУЕ. Це на будуче також не розв"язує справи і ми робимо усі можливі кроки, щоби дістати льокаль в Мюнхені.

Наради і з"їзди: Для обговорення біжучих організаційних справ та вирішення поодиноких проблем скликано на протязі 46 р. два з"їзди: делеґаток, а саме: в Ашаффенбурзі відбувся з"їзд 4-5 /ІУ, на якому обговорено справи організаційні, господарські, допомогові і фінансові. Друга нарада відбулася в Міттенвальді в днях 5-6 липня 46 р. Щоби познайомити наші делеґатури з усіма проблемами нашої праці, та познайомитися самим з тереном праці, склика ди ми Пленуми і наради Головної Управи щоразу в іншій місцевості. Користаючи з побуту Головної Управи, ми допускали на наради Управи представниць місцевих делеґатур. Ітак, відбулися пленуми: в Ауґсбурґу, Карлсфельді, Ашаффенбургу, Реґенсбургу і Мюнхені. При тій нагоді уладжували ми ширші сходини для членів місцевої делеґатури, на яких промовляли члени Головної Управи та знайомили загал членок з своєю діяльністю.

Для одноцілості праці Головна Управа висилала обіжники, в яких давала директиви біжучої праці. Обіжники ці висилали ми на усі три зони, і після тих директив працювали усі зони. На рік 1946 вислано ІІ обіжників 3 інструкції та три анкетні листки. Крім того, розіслано три інструкції видані Управою англійської зони.

Писем полагоджено 1610
з них прийшло,,,,,, 1062
вийшло ,,,,,,,,,,,,, 548

Працю Головної Управи можна охопити слідуючими групами:

1. організаційна праця
2. культурно-виховна
3. господарська
4. допомогова
5. зв"язків
6. фінанси
7. пресово-видавнича

I. Організаційна праця:

Організаційно наше Об"єднання становить тристепенна організація:делегатура,обласний Відділ,Головна Управа/Централя/,обіймає всі три зони Німеччини з тим,що на англійській зоні нема Обласних Відділів,зате є Зональна Управа.Французька зона має лишень делеґатури і приготовляється до зонального з"їзду.

На сьогодні ми нараховуємо після всіх злить і перенесень таборів,

на американську зону 44
на англійську - 24 і підготовлено 7
на французькуй - 4,а проєктується до заснування ще 7.

Так що твердо і чітко працюючих делеґатур маємо 72.

Щодо кількости делегатур на американській зоні,то вона мінялася в дуже великому діяпозоні,залежно від того,чи УНРРА ставала на шлях творення малих таборів,чи навпаки,починала,як в останній час звозити кілька таборів у один великий.Прикладами цього можуть служити : Регенсбурґ,Ашаффенбурґ,Діллінґен, Міттенвальд.

Обласних Відділів на американській зоні маємо:

Ауґсбурґ - 7 делеґатур
Реґенсбурґ - 8
Ротенбурґ - 5
Вюртемберґ-Баден - 3

Не охоплені Обласними відділами:Франкфурт,Ашаффенбурґ,Мюнхен і Байройт.
З огляду на інші політичні умовини,брак доїзду,утруднені поштові зв"язки, англійська зона має повну автономію у праці і тому на з"їзді делеґаток англійської зони в дні 30 серпня - I вересня вибрано було Зональну Управу,головою якої вибрано п. Марію Біляк, нашу Місто-Голову.Звіт англійської зони буде складати п.Біляк окремо.

Обласні Відділи опікувалися приналежними їм делеґатурами,працюючи після директив,даних в обіжниках і інструкціях Гол.Управи.Деякі з них виказували власну ініціятиву в роботі.Обласні Відділи відбули свої з"їзди на яких щоразу брали участь і члени Головної Управи.

Обласних з"їздів було : Ауґсбурґ - 2
Реґенсбурґ-2
Ротенбурґ - I

Вюртемберґ-Баден - I

Крім участи в Обл.з"їздах члени Головної Управи мусіли їздити і до окремих делеґатур на їхнє запрошення.За весь час було тільки два випадки /Бамберґ і Берхтесгаден/,що Гол.Управа не могла вислати своєї відпоручниці.

Великими труднощами організаційної праці було і те,що табори переносилося з місця на місце,з одного робилося три,а з трьох робився один,делеґатури ліквідувалися,то розпочинали працю наново.Треба тільки дивуватися дисципліні жінок,що в таких умовинах завжди з невеликими винятками повідомляли Централю чи Обласн.Віддіп про це,прохали вказівок,висилали ліквідаційні звіти.Бували і такі курйози,що деякі делеґатури існували довший час,прийняли наш правильник,працювали на підставі інструкцій,які позичили у сусідів і щойно по якомусь часі ми викривали їх як Колюмб Америку/

Загальну кількість членок по делеґатурах зараз тяжко устійнити точно. Це тому,що праця делеґатур обмежана не тільки до їх членок,а обіймає всіх жінок даного табору чи осередку.Це призводить з одного боку до того,що делеґатура стає загально-громадським чинником,що є позитивним явищем,а з другого боку це сприяє розпливчастости і невиразности в організаційній структурі нашого Об"єднання.На нараді в Ашаффенбурзі,а потім на з"їзді орг. реф-ток та в Міттенвальді ми ставили це питання і єдину розв"язку знайшли в тому щоби масово охопити все жіноцтво.

Зі звітів на Американську зону,що їх маємо у себе приходить,що загальна кількість членок на цю зону становить 5.028.

Це є цифра безумовно применшена і то в наслідок того,що наші делеґатури не ведуть точного обліку.

Додавши кількість членок анг.зони 4.027 /французької зони ще не маємо відомостей/ маємо загальну кількість членок нашого Об"єднання 9.055 .

Делеґатури на американській зоні відбули 265 засідань Виділів і 120 ширших сходин.Виходить,що виділи працюють,а не піддержують належного контакту з членками.

Другим недотягненням нашої орг.праці є те,що жінки вміють добре працювати,але не вміють своєї праці фіксувати,вести її облік.

Загальний висновок організаційної праці: сильно розбудована сітка організаційна, одноцільна система праці, здисциплінованість. На перший рік нашої праці можемо бути вдоволені з таких вислідів.

II. Культурно-освітня робота:

Реф-ка В. Шпаківська. Завданням цього реферату було давати напрямні в виховній і культурно-освітній праці наших делеґатур.

Для здійснення цієї мети вже на Першому Загальному З"їзді Жіноцтва 16.XII відчитала реф-ка доповідь: "Напрямні виховної роботи наших організацій".

Далі вислано інструкцію ч.2 і інструкцію спільно з реф-том Молоді ЦПУЕ.

Ухвалою Пленуму Головної Управи було визначено Кн. Ольгу патронкою нашої організації і в цій цілі вислано обіжник і матеріяли до запляноваяого свята Кн. Ольги.

Окремо подано делеґатурам пропозицію в справі листування дітей-еміґрантів з заокеанськими дітьми.

Щоби допомогти делеґатурам в уладженню свят, випрацьовано реферати, які розіслано на всі зони:

1. Визначні жінки нашої країни п. Холодняк.
2. Жінка в творах Лесі Українки.
3. Леся Українка - Лінтварева-Чикаленко
4. О. Кобилянська - проф. Білецького.

На допомогу дитячим садкам вислано два збірники матеріялів для праці в садках весною, складені панею Юркевич М.

До дня святого Миколая вислано дві п"єски і вірші пп. Андрухович і Н. Калюжна.

Для доброго переведення праці в дитячих садках бракувало вишколених садівничок. Тому було переведено курс для садівничок в Ельванґені, які закінчило 29 осіб /20 липня - 30 серпня 46 року /. Програму того курсу випрацювали пані Юркевич і Гаєвська, Перевела курс пані Гаєвська, а організувала пані Івченко і голова Ельванґенської Делеґатури п. Осінська.

Відчуваючи потребу уладження курсу дом. господарства, було розіслано програми таких курсів: 3-місячний курс, випрацьований панею Бобиляк і однорічний курс, який провадиться в Реґенсбурзі.

Реф-на провадила листування з окремими делеґатурами в справах їх виховної роботи і надсилала по можности матеріяли, яких вони просили.

На підставі звідомлень делеґатур бачимо, що культурно-освітній роботі вони приділяли велику увагу.

Улаштувано реферати, в яких порушено 70 актуальних тем, спрямованих на поглиблення національної свідомости і піднесення громадської активности жіноцтва. Багато з них зачипали педагогичні теми, знання з галузі гігієни, зокрема гігієни жінки та плекання немовляти.~~Їх~~

На 27 делеґатур прочитано 128 рефератів на нижче поданий характер тем.

Делеґатури організували різні свята і імпрези, яких відбулося за звітний період 33 види. З них деякі, як свято кн. Ольги, свято Лесі Українки, академія пам"яти Ольги Басараб, Маланчин вечір для старших. Цього року уладжено в багатьох делеґатурах Свят-Вечір для самітніх, інвалідів, сиріт та учнів, що живуть у бурсах. Особливо величаво одсвяткован цей вечір в Реґенсбурзі, Байройті і Ашаффенбурзі.

Наші делеґатури багато попрацювали по влаштуванню виступів дитячих садків, шкільних вистав, фестинів. Св. Миколая і ялинкі для дітей уладжувала кожна делеґатура без винятку. Однак, найбільше серця і уваги присвячували святу Матері і святу Кн. Ольги. Багато делеґатур уладжували забави, маскові балі, вечорниці, чайні вечори а делеґатура в Н. Ульмі організувала два масові ярмарки з багатою програмою і лотереями. Такі заходи мають свій виховний вплив, дають розумну розвагу та поважні суми прибутків.

У всіх наших інструкціях ми звертали делеґатурам увагу, щоби опікувалися самітними дівчатами.

В тому напрямі працювали і Управи Таборів, і Церкви і Жіноча організація. І хоч не далося вповні опанувати цієї справи, то все ж таки є поважний поступ, коли зважити як виглядав початковий стан. Ми старалися довести до того, щоби деякі подружжя закладали правильне подружне життя. Це удалося перевести в великій мірі. Деякі делеґатури організували весілля самітнім дівчатам /Вейсенберг, Оберценн,/.

Дит. садки є майже у всіх таборах. Переважна більшість організована нашими

делеґатурами,але,на жаль за невеликим винятком,віддана під культурно-освітній реферат табору.Організоване жіноцтво не має впливу на їх роботу і займається переважно доживлюванням дітей.Гол.Управа договорюється з рефератом культ.освіти ЦПУЕ для узгіднення тої справи,а саме,щоби створити референтку дитячих садків,яка би тісно співпрацювала з жіночою організацією.Є ще фактом що й досі дитячі садкі не мають відповідного педегогічного нагляду і під тим оглядом є усюди поважні недотягнення.Щоби тому запобігти,ми старалися вислати бодай матеріяли для праці в дитячих садках.

Окрему пропаганду вела Головна Управа за курси дом.господарства і для той цілі вислано,як уже згадувано програми курсів.Однак,ця справа не знайшла відповідного відгуку в терені і твориться довготермінові школи дом.господарства,а замало курсів коротко термінових,які би поширили знання домашнього господарства серед загалу жіноцтва.

Жіночі організації провадили також підготовку для курсів медично-санітарних,які улаштувало СХС,заохочуючи членів вступити на ці курси і допомагаючи їм в улагдженні.

Деякі жіночі делеґатури виказали ініціятиву,створюючи свої власні хори, як Реґенсбурґ,або Байройт,Нортгайм,а деякі, - живу жіночу газету,Інгольштадт.

Багато делеґатур провадило курси неграмотних і малограмотних.Справа поширення курсів українознавства,яких перша ініціятива постала на англ.зоні, поки що на америк.зоні мало поширена.Користувалися допомогою англ.зони, беручи програму таких курсів.

Референтка Гол.Управи крім цієї праці виконувала роботу редакційну і адміністраційну в журналі "Громадянка",а від січня 47 року перебрала на себе ведення канцелярії ОУЖ.

Гол.Управа дала напрям виховної роботи нашим делеґатурам, в якому головну ролю грала піддержка української традиції на чужині,яка має для нас тим більше значення,що великою частиною нашої еміґрації є еміґрація з східних земель,молодь якої не мала змоги познайомитися з тими традиціями,живучи на своїх землях.Такі свята,як св.Миколая,Свят-Вечір,Маланка,Андріївський ве-

чір.Деякі з молодих еміґранток мали змогу побачити тут чи не в перший раз ці вечори.

70 тем,які були порушені в рефератах,дають чималий вклад в освідомлення нашого жіноцтва.

Допомоговий реферат. Суспільна опіка п.Ганківська А.

Щоби узгіднити плян праці,в допомоговій делеґатурах і ознайомити з можливостями реальної допомоги,вислано 5 інструкцій для поодиноких акцій,І обіжник,який охоплював весь плян допомоговаї праці,інструкція в справі закладання порадні з взором картотеки та два статистичних листки з запитами про стан жінок і дітей.

Першою акцією допомогового відділу була справа сиріт.Ми звернулися листовно до жіночих організацій Америки і Канади та допомогових комітетів, щоби рятували сиріт та перевезли їх за океан.Вони перевели там відповідну акцію,яка знайшла широкий відгомін серед тамошнього громадянства.Це спричинило певну реакцію з сторони сусідів і ускладнило цю справу.

Ми перевели статистику сиріт з яких на американській зоні знайшло бзизько 200,а пів-сиріт - поверх 400.Як справа малася,інформували ми наші делеґатури своєчасно.Справу цю остаточно тепер полагоджено.З нашої сторони мусить бути присвячено більше уваги і опіки для них.

За ініціятивою наших делеґатур повстали порадні матері і дитини. В які в більші частині перебрали управи таборів УНРРА,або станиці СХС.

Дальше пропагували ми справу патронажних сестер,які мають бути лучником між громадянством і порадннею.

Пораден досі маємо ....

Патронажні сестри працюють в: Реґенсбурґ,

З нагоди св.патронки кн.Ольги переведено збірку на цілі суспільної опіки під кличем: "Допомога матері і дитині".Разом зібрано на американській зоні на ту ціль ..60...., ~~125%~~ з того 25% дістала СХС,і наше Об"єднання теж 25%.З того фонду видано допомоги деяким жінкам, про що в касовому звіті.

Зібраний статистичний матеріял про стан дітей і вагітних жінок в табо-

рі ми використали на переведення допомогової акції з Америки.Завдяки нашим стаpанням і нашій відпоручниці п.Марії Хомин СУА під проводом п.О.Лотоцької перебрав на себе опіку над дітьми і жінками скитальців.Допомогу цю зорганізовано в той спосіб,що поодинокі відділи СУА перебрали в опіку окремі табори чи місцевості в Німеччині.Вони збирають між своїми членками одяг і харчі і це мають пересилати безпосередньо на табори на адреси Голов.делеґатури ми повідомили з своєї сторони про це наші делеґатури та подали інструкції,як перевести розподіл дарунків.Досі вже кілька таборів одержало листи про висилку пакунків,а конкретно досі переслано 16 малих /II фунтових/ пакунків з Детройту для розподілу в Мюнхені.Пакунки ці розділювала громадська комісія серед родин приватників,а кращі речі дістали студентки.

Крім того,старанням нашої відпоручниці погодився Допомоговий Комітет переслати одноразову допомогу в речах для жінок,які спеціяльно цієї допомоги потребують.Тут взято під увагу жінок,які обтяжені чи більшою родиною чи старші віком і не можуть на себе запрацювати.На підставі списків,поданих нам делеґатурами,за ухвалою спеціяльною свого Виділу,переслали ми зіставлення до Америки.На ці зіставлення досі переслано 56 іменних пакунків,які перебрала спеціяльна громадська комісія і перевела їх реєстр.Пакунки були запаковані і заклеєні.На кожному пакунку була поіменна адреса і список речей,призначених тій особі.Адресатки відбирали на підставі цього списку і квитували його,так що могло вийти жадного непорозуміння.Ті поіменні пакунки прийшли:Ауґсбурґ місто - 6

Ауґсбурґ місто	- 6
Сомме-Казерне	-24
Ноймаркт	-10
Бамберґ	- 2
Ельвнгофен	- 2
Бад-Верісгофен	- I
Міттенвальд	- 4
Мюнхен	- 4
Реґенсбурґ	- I
Розенгайм	- 2
Разом	56

Пакунки ці перебрала громадська к-сія в складі п.п.Горбачевської,Боярської і Гозняківської; Ми думаємо,що це є одна частина з тих списків,які

ми вислали. Пакунки ці прийшли в останніх днях перед з"їздом.

На нашу інтервенцію вислав Допомоговий Комітет харчеві посилки для студенток Мюнхену, а то 89 пакунків Каре для студенток, що мешкають поза гуртожитком, а 56 для студенток на Фіріхшуле. Пакунки ці прийшли цього місця, перебрала їх до розподілу Студентська Громада в Мюнхені спільно зі студентками. Ми радіємо, що ми могли започаткувати конкретну матеріяльну допомогу для наших жінок, але дуже боїмося і вже нині кличемо до Вас, щоби ці пакунки не стали причиною незгоди серед Вашого жіноцтва, бо досі ніякі справи не потрафили знищити тільки цінних одиниць в наших делегатурах і так розсварити, як дрібні справи при розподілі Унрівських речей і тому Гол. Управа довго боронилася проти якої небудь матеріяльної допомоги серед членок. Тому ми передали до Америки адреси безпосередньо до Голов. делегатур. Пакунки ці пішли на адресу Мюнхену тільки тому, що прийшли вони на адресу Католицької Місії.

Зібрані статистичні дані дали нам певний матеріял, який дає змогу звернутися ще і до інших організацій з просьбою о поміч.

Однак, з прикрістю мусимо ствердити, що не всі делегатури мимо трикратного нашого упоминання надіслали статистичні дані. Сьогодні це буде стратою для їхньої організації.

Р е ф е р а т з в " я з к і в - п.п. Пелевич, Укарма, Гебет/Цисик/.

Велику частину з цього звідомлення подала вже п. Голова у своїй вступній промові. Ми постараємося тільки зібрати конкретні дані про ту ділянку праці.

Головною ціллю того реферату було інформувати чужі жіночі організації про наші справи, використати їх опінію в нашій справі, та наладнати зв"язки з нашими організаціями за океаном і в Европі.

I. Зв"язки з чужими організаціями:

1/ Вислано протест до жінок демократичного світу, ухвалений на першому з"їзді. Протест цей вислано через Париж, бо не було ще поштового зв"язку. Помістили його Норвегія, Швеція, Франція, Англія і Америка.

2/ В лютому 1946 звернулися ми до п. Рузвельт з листом з представленням нашого становиська перед засіданням ОН. Лист цей видрукував Лондон і розіслав

делеґатурам ОН. Після засідання ОН вислано подяку п.Рузвельт від Головної Управи,а також від делеґатур.

3/ Вислано їй же новорічне письмо,а всімделеґатурамноворічні побажання.

4/ Звернулися ми письмом,в якому представили побутові умовини нашої еміґрації,до Міжнар.Черв.Хреста,до Квакерів,до ~~Швайцарії~~ Швайцершпенде.

5/ Літом 46р. звернулися ми при співпраці п.Елянки Баран-Бачинської Голови Української секції Ліги Мира і Свободи до Президентки Ліги.

6/ При допомозі п.Дражевської Люби звернулися ми письмом до Голови Міжнароднього Союзу Жінок з вищою освітою,яка відповіла нам дуже теплим письмом.Цю справу ми порушимо сьогодні на з"їзді окремою точкою.

7/ В березні 46 р, брали жінки участь в міжнародньому конгресі в Уніон Фемінін Сівік е Сосіяль в Парижі.Там представили вони справу нашої еміґрації та знайшли заяви симпатії і співчуття.

Нав"язуючи зв"язки на цьому конгресі,їм запропонували жіночі католицькі організації допомогу в ~~ур~~ уладженню варстатів вишивкарських у Франції та допомога в переселенні певної кількости жінок.На жаль,наші жіночі організації з того не скористали,бо воліли благоденствувати в таборах УНРРА,чим іти на працю.

8/ В травні 46 р. відбувся Конгрес Національної Ради жінок Америки,яка має 2,5 мілійонів членів,якої членами є п.Рузвельт.СУА Канади і Америки брав участь у тому конгресі та інформував їх про долю утікачів.Конгрес ухвалив одноголосно звернутися до представників усіх країн щоби дали право азилю скитальцям.

9/ На підставі наших матеріялів жінки Америки і Канади уладжували віча,протести,та писали петиції до послів Сенату і Конгресу Америки.

10/ Крім того,наладнано особисті зв"язки з визначними жінками Норвегії,Швеції,Люксембургу і Швайцарії.

11/ Налажується контакт з німецькою жіночою організацією.

II. Зв"язки з іншими національностями на еміґрації.

В останньому часі удалося нам нав"язати контакт з жінками інших національностей,які є на еміґрації.Потребу і важність такого контакту вказували ми

вже на Міттенвальдській нараді,але тільки в 47 р. приступили вже до конкретних заходів.Нав"язано контакт з польками,білорусками,литвинками,югослав"янками.Відбуто вже одну вступну конференцію і налагоджено письмовий зв"язок.

III. Зв"язки з українськими жін. організаціями:

Ні в якому рефераті окремішність Німеччини не далася так в знаки,як саме в рефераті зв"язків.Майже цілий рік пройшов без нормального поштового зв"язку з закордоном,а проте час не ждав і події підгоняли нас.Тому довелося шукати різних способів для контакту з світом.

Першим обізвався до нас Союз Українок Канади,крім того,звернулися ми до Комітету Українок Канади і до поодиноких визначних жінок.

Через довший час писали ми до СУА заки одержали відповідь,зате тепер наш контакт є найжвавіший і сердешний.

Вислано письма до жін.секції Злуч.Доп.Ко-ту Америки,до сестер Василіянок та до цілого ряду визначних діячок.

Представницею ОУЖ в Америці є п.Марія Хомин,яка поінформувала про нашу працю і довела до тісніших зв"язків з ними.

Крім того вислано листи до укр. жінок Аргентини і Бразилії /Жін. секція К-ту/.

В Европі перший зв"язок,які ми мали був з Францією - Париж,той зв"язок підтримується і досі ~~жеЇкеккамих~~ листами. і пересиланням нашого журналу. Союз Українок Парижу вислав відпоручницю вже на перший наш з"їзд і заявив тісну співпрацю і підпорядкованість. Велика заслуга того Союзу Українок Парижа є те,що вони допомогали нам пробивати мур до світу - через них ми вислали і діставали письма.

В міру спромоги ми пересилаємо відомості про нашу працю до Союзу Українок в Ляндеку і Інсбруку,Був час,коли вони навіть заявили охоту перемінити свою організацію на делеґатуру ОУЖ однак ми вважали це зайвим,бо без огляду на назву організації вони є для нас цінною організацією поскільки сповняють ті самі завдання,які ставимо перед собою і ми.

Крім того вислали ми письма і старалися нав"язати контакт з жінками в-

Італії,Бельгії,Швайцарії.

Всюди ми висилали інформації про наше положення,матеріяли для інтервенцій`,інформацію про нашу працю та матеріяли для чужої преси.

Р е ф е р а т   п р е с о в о - в и д а в н и ч и й   - п. Івченко.

На першому з"їзді було постановлено видати одноднівку про основні завдання нашої організації,яку було видано і розіслано по делеґатурах.Містила вона реферати "Наші завдання" і " Виховна робота ОУЖ".

Але весь час робилися старання про ше,щоб ОУЖ мало свій пресовий орган. На циклостиль нам не хотілася переходити,а тому ми шукали інших, трох кращих способів видання,і зрештою спинилися на фотодруку.То потребувало дуже багато зусиль і напруження,але з рештою таки почав виходити наш журнал "Громадянка".Чотири числа якої ви напевно уже маєте і можете оглядати тут на виставці.

Обмеженість місця тільки два друкованих аркуші,змушувало редакційну колегію давати дуже стислі статті на ті різноманітні теми,які цікавлять жіноцтво.

Весь час ми ставили перед завдання мати власну ліцензію і робили про те старання в журналістичному Союзі.На жаль,мусимо на цьому місці ствердити, що не знайшли ми повного зрозуміння для нашої праці,і коли питання ліцензії залежало від наших українських журналістів,то вони вважали потребнішім видання різних інших журналів,тільки не жіночого.То була довга епопея домогань з нашої сторони і обіцянок з їхньої,які скінчилися тим,що окремої ліцензії ми так досі і не маємо.

На то місць нам було пропоновано як компроміс тимчасовий давати окремі жіночі сторінки в газетах.Ми були погодилися на це і дали перші сторінки до "Час"у". Але коли надалі пачове ліцензіянти почали доводити,що справа вже вирішена і що ми тепер окремої ліцензії і свого журналу вже не потребуємо мати нам довелося одмовитися від них, і далі сконцентруватися на журналі.

Крім того,ща нараді в Ашаффенбурзі було вказано Гол.Управі,що їй доведеться самій заробляти гроші на свої витрати.Ми вирішили сполучити корисне і вигідне і взялися до видавництва.

Пленум в Реґенсбурзі постановив видати чотири книжки: "Курс крою і шиття","Гігієну жінки","Правила доброї поведінки" і "Оповідання з шкільного життя".

З того пляну виконано таке:"Курс крою і шиття" був нами заініціьований, розреклямований в журналі і газетах і пізніше взятий нами від видавництва на кольпортаж.

"Правила доброї поведінки" почали ми давати в журналі і будемо давати їх далі,коли авторка одредагує дальші частини.

"Гігієна жінки" мала др.С.Парфанович вже є набрана,перші відбитки її ви можете побачити на виставі.Кольпортаж її буде йти,очевидно,також через наші делеґатури,щоби уникнути зайвого підвищення цін.

Крім того видано циклостилем "Географію Америки півд. і Півн.",що є тепер найбільш актуальною темою в ознайомленні нашої еміґрації з світом.Вона теж є на виставці.

Всю цю роботу могли ми виконати при дружній підтримці наших делеґатур на які падали труди по кульпортажу,і якім належаться тут наше повне признання і подяка.

Нема чого довго говорити про призначення преси особливо у нас в таборах де люди так засіли,що їм тяжко буває витягнути на збори чи реферати.А книжку чи журнал вона прочитає і вдома,і може то її трохи зрушить і змусить зацікавитися питаннями і такими нашої праці.

Крім того,ми заініціювали збирання фонду на видання наших творів чужими мовами для пропаганди нашої культури.Делегатури дуже багато працювали для цього і тепер ми маємо значний фонд для тої цілі.Але натрапили на інші труднощі - на труднощі,знайти посеред нас добрих перекладачів на чужу мову літературних і поетичних творів.Вже двічі робили ми спроби з різними особами але тоді не маємо наслідків.Тоді ми написали про свої клопоти до СУА і довідалися од них,що вони мають вже перекладені всі твори Л.Українки і інш. письменників на англійську мову. І то перекладені англійцем знавцем української мови.Це важно,бо людина завжди найде кращі відтінки,ніж на чужій якби досконало її не знав.Тому ми тепер пропонували СУА,щоби вони пере-

слали нам,а ми постараємося тут їх видати.То буде тоді справа тільки невеличкого порівнюючи часу.То буде дороге репрезентаційне видання ,з гарними ілюстраціями на гарному папері,- отже ми наперед разраховуємо,що воно піде нам в дефіцит.

Крім того,ми посередничали письменницям і журналісткам в висланні їхніх творів і дописів закордон і за океан.

На цьому місці ще раз прошу членок нашого об"єднання,як найбільше дописувати до журналу,фіксувати свою працю,свої труди,свої жертви і переживання за час війни не сміє пропадати те,що виставляє нас в правдивому світлі.
/Фінансова сторона - в фінансовому звіті/.

Співпраця з іншими господарськими організаціями.

Наш тісний зв"язок ми вже висвітлили а на цьому місці хотіли би ще раз ствердити,що ЦПУЕ дало нам не тільки моральне попертя,але і поважну матеріяльну піддержку в тій формі,що матеріяльні витрати початків нашої організації покрило ЦПУЕ.Другою організацією,яка завданнями своїми дуже близько сходиться з нашою є СХС.Можна сміло ствердити,що спляновуючи працю жіноцтва на еміґрації ми намітили в трьох головних напрямках: власна організація,розбудова господарської організації і червонохресна служба жінок.Так ми і поділили зразу наші сили і СХС дістало від нас одразу повну підтримку.Сьогодні навіть тяжко розмежувати,котру роботу зробили жінки,як делеґатура ОУЖ для СХС,а котру роботу зробили жінки,як активістки СХС.Фактом є,що усю практичну допомогову акцію ~~ЖЕ~~ акцію СХС переводять своїми руками жінки.Крім офіційних даних які подають звіти СХС,або звіти наших делеґатур,зроблено цілий ряд тихої дрібної роботи в допомозі потребуючим про яку можуть сказати лише ті,які ту допомогу одержали.

Наші делеґатки брали участь в нарадах і з"їздах інших організацій як: Організація Молоді СУМ,нарада СХС,нарадах референтів молоді,нарадах референтів суспільної опіки,на з"їзді журналістів,на з"їзді лікарів,конгресі ліґі політичних в"язнів,кооперативних нарадах,на виставці мистецтв Баден-Баден /Франц.зона/.

Збираючи підсумки нашої праці,можемо з спокійним сумлінням сказати,що ми цього року даром не змарнували.Що коли взяти умови,в яких доводилося починати працю і серед яких провадити їх далі,то стає ясно,щоб нам удалося так багато зробити тільки тому,що у жіноцтва була свідомість святого обов"язку перед народом ~~тут~~ на еміґрації і в краю,що матері були повні відповідальности за ~~їх~~ будуче своїх і чужих дітей,що жінки міцно тримали традицію і культуру і зогрівали її своїми серцями.

Ви і ми, - ми вкупі зробили все,що ми могли,але це тільки десята частина того,що нам треба буде ще зробити для нашої еміґрації для її будуччини для щастя і розцвіту нашої країни.

Г о с п о д а р с ь к и й   р е ф е р а т - п.Цецилія Гардецька.

Головна Управа ОУЖ на своєму першому засіданні доручила господарській референтці опрацювати плян господарської діяльности ОУЖ,бо здавала собі докладно справу,що це одна з найважливіших ділянок нашої праці.Одною з перших делеґатур,де ясно представлено усі заходи і завдання,що їх треба проробити у цій ділянці.Не ставили ми цього,як економічну базу для нашої організації,тільки як засіб економічного забезпечення наших членок.

Звернули ми головну увагу на фаховий вишкіл і перевишкіл жінок,які у змінених умовинах дальшої еміґрації чи повороту на рідні землі найшли би працю,що мала б забезпечити існування їх самих та їх родин.

І треба признати,що наші інструкції і заклики знайшли послух,майже в усіх делеґатурах проведено різного роду фахові курси,в першу чергу кравецькі,трикотарські,вишивання,забавкарства,моднярства і ін.Одначе не всюди повстали на їх базі робітні,в яких курсантки мали би перейти дальший вишкіл та знайти заробіток.Це можна пояснити загальним добробутом 1946 року, головно по наших таборах,де була цілковито забезпечена матеріяльна опіка УНРРА і справа конечної заробітної праці не стояла ще так гостро.Ми одначе не переставали бити на сполох,що опіка УНРРА скінчиться,що стане актуальним дальше переселення та розв"язання таборів,непризнання прав ДП і в зв"язку з тим конечна праця на щоденний заробіток.Головно наша молодь виявила більше зацікавлення до загально-освітних шкіл з високими включно,а фаховий

вишкіл і перевишкіл був не надто поважно трактований.

На терені американської зони маємо всього 2 господинської школи - в Ауґзбурзі 23 учениці/ і в Реґенсбурзі /17 учениць/,розраховані вони на півтора-два роки,і яких пляни навчання обіймають все домашнє господарство,шиття і ручні роботи,писання на машині і вивчення чужих мов.Була ще господинська школа в Траунштайні але через перевезення табору довелось припинити працю.

Кравецькі курси крою і шиття проведено майже в усіх делеґатурах /30/ без англійської зони і французької зони/,учасниць 979.На базі цих курсів зорганізовано 17 робітень кравецьких з 294 робітницями.

Крім цього проведено курси вишивкарські,трикотарські,дит.іграшок,шиття і направи білизни,машинописання,моднярства і один фрізієрський в Н.Ульмі. Вишивкарських робітень маємо 15,робітниць 285, трикотарських 10,робітниць 84,забавкарських 6,робітниць 62,одна фрізієрня,4 робітниці.Разом 695 сталих працівниць.

Робітні є в більшости в заряді самих делеґатур,тільки деякі,як Ауґсбурґ,Ноймаркт існують як таборові.Статистичні дані не є зовсім точні,бо не маємо звідомлень з деяких делеґатур,не обнята також і англійська зона,де праця в господарській ділянці йде дуже гарно,а звіт буде поданий Зональною Управою.

Робітниці наших робітень одержують всюди додаткові приділи для працівників /харчі і папіроси/,крім цього є оплачувані грішми,приблизно 60-70 % від оплати за роботу,решта іде на адміністрацію та устаткування робітні,к при чім 10-15% одержують делеґатури,евентуально таборові Управи. Книговедення робітень ще не всюди однакове,бо до тепер через розбіжність залежности робітень ведено його відповідно до практикованої буґалтерії на місцях.Були спроби введення однородного книговодства,але цього не переведено, як також не має сталого цінника виробів з огляду на ріжні місцеві умовини купна матеріялів і продажу готових виробів.Однаке,цінники,практиковані в робітнях наших делеґатур не виказують великих розбіжностей в цінах.

З хвилиною перетворення наших робітень на кооперативи ця справа буде я остаточно унормована.

Хоч в ділянці господарській зроблена по наших делеґатурах уже деяка робота,треба вказати на конечну потребу дальших фахових курсів,головно курсів домашніх помічниць,господарських,куроводства,варення і печення,бо це все фахи,які вже тепер виказують запотребовання до Анґлії і Франції,а також заморських країн,а є розмірно легкий до зреалізовання.Конечність таких курсів і точної евіденції фахових сил по делеґатурах стоїть в тісному зв"язку з дальшим пляновим вишколом не фахівців при їх реєстрації для дальшої еміґрації.Одночасно треба пропаґувати,щоби жінки,які мають практичні фахи, за такими фахами реєструвалися б при переселенню,бо це дуже облегчить їм можливість виїзду.

При обстеженню деяких таборів виявляється великий брак фахівців з ділянки жіночого ремесла,яке є найбільш оплатне,отже,побажаним було би призначення таких пересувних інструкторок.Для цього конечна точна евіденція фахівців.Ця справа є дуже важна для позбавлених прав ДП,які,набуваючи певний фах,з офіційним свідоцтвом,могли би реєструватися на проваджения власних майстерень на час свого побуту в Німеччині.

На майбутнє треба твердо оформити наші робітні,щоб дійсно стали економічною базою наших організацій і робітниць.

На протязі року господарською референткою відбуто II поїздок та перевірено працю наших робітень в таких делеґатурах: Гамберґ,Швайнфурт,Ашаффенбурґ,Н.Ульм,Ноймаркт,Ауґсбурґ,Ельванґен,Діллінґен,Еттлінґен,Людвіґсбурґ, Цуффенгаузен.

oooOooo

ЗВІТ З ДІЯЛЬНОСТИ О У Ж БРИТІЙСЬКОЇ ЗОНИ.

Життя українських скитальців в Британській зоні в дечому відріжняється від життя в американській зоні, До головніших різниць, які впливали вальмуюче на розвиток нашого життя, належать:

I. Брак української інтелігенції взагалі та жіночої зокрема.
2. Брак української преси і друкованого слова.
3. Брак офіційного українського представництва.
4. Не відкликаний дотеперофіційний розпорядок англійської влади з 29.XII.45 р., який не лише не признавав національности, але і виразно забороняв творення яких небудь національних українських установ.

Українців/ числять в англійській зоні на 44 тисячи, в чому 98% селян і робітників. Живуть вони в 33 українських таборах та кільканадцяти мішаних польсько-українських таборах. Українські табори переважно малочисленні - від 100 до 700 людей. Кілька таборів від 1000 до 1500 і лише два найбільші Гайденау і Ганновер понад 3500.

На жаль, в українських таборах живе около 30 , а решта живе по польських таборах. Помимо того, що в польських таборах доходила кількість українців до кількасот а також понад 1000, наші люди не мали можливости не тільки вести якусь громадську працю, але навіть укривали свою національну приналежність зі страху перед переслідуванням поляків і то так інтелігенції, як і маси.

Перед українцями, що жили в польських таборах виникла ще одна поважна загроза: пануюча в польських таборах злочинність та деморалізація почала перекидатися і на наших людей, хоч на щастя лишень в дуже малих розмірах.

Коли ж ходить про чисто українськи табори, то треба сказати, що українці взялись до організовання громадського життя з енергією і посвятою. Чи не найбільшою перешкодою в цьому/ стало розв"язання Українського Зонального Представництва включно з арештованням українських діячів. Навіть існування українського шкільництва по українських таборах було загрожено. То ж не диво, що громадське/ життя по одиноких/ українських таборахпоплило окремими шляхами.

Переходжу до властивого звіту діяльности ОУЖ, який обіймає час від осени 45 року до кінця грудня 1946 року.

Мимо щойно згаданих несприятливих обставин,удалося підшукати свідоміші одиниці серед нашого жіноцтва,нав"язати з ними контакт і спонукати їх творити на терені їхнього табору жіночі гуртки,які з часом стали делеґатурами ОУЖ.Вже тут мушу зазначити,що за винятком двох випадків,всі жінки,що працюють на провідних жіночих місцях в нашій організації,це жінки без попереднього досвіду в громадській роботі,а зокрема в жіночих організаціях. Та їх ентузіязм,молодість і охота вирівнюють там ті браки.

Всі майже делеґатури британійської зони перейшли два етапи свого розвитку.В початках були це гуртки жінок без точно означеної програми,різних назв і ширших або вужчих організаційних форм.Щойно з весною 46 року переорганізовується їх на правильні делеґатури.Почин до того дав грудневий з"їзд в Ауґсбурґу,який ухвалив правильник,організаційну форму назву і напрямні.Це стало основою до творення правильної організації.Делеґатури наші являються автономними одиницями,але тісно співпрацюють з усіми українськими установами,включаючи працю жінок всюди там,де ходить про працю цілої української спільноти.

Більшости таборів делеґатури мають як чинник громадський своїх представників в управі таборів.До праці ОУЖ наше громадянство ставиться за малими винятками з признанням,також УНРРА,всюди признає делеґатури як факт доконаний,співпрацює з нами,доручає нам різні справи до виконання.

Та бувають і такі випадки,що Управа табору а радже комендант ставить Голові Делеґатури питання,- хто дав Вам право на товариство або коли і хто вас затвердив.Консеквенції такого ставлення делеґатура відчуває дошкульно,бо праця в такому таборі може іти по лінії інтересів пана коменданта.Пр.збірку перепровадити можна але гроші п,комендант відпровадить до таборової каси,або дасть 10 % ,а 90 % збірки залишить в таборовій касі.

Делеґатури є їх в Британській зоні 24 і 7 підготованих.Всі вони ведуть працю звітують,платять вкладки.Вартість організаційна є дуже різна. 6 делеґатури,що стоять в повні на висоті своїх завдань, як Делменгорст, Ватгорн,Ганновер,Гайденау вони ведуть велику роботу.По тих ідуть середні і тих найбільше.В місцевостях де зовсім інтелігентів немає,справа вигля-

дає ~~якаїх~~ дещо гірше. Особбливо рурщина з польськами Управами таборів.

Членок в таборах - 4027.

Засідань в 46 р. відбули делеґатури 168.

Ціла майже праця делеґатур наставлена є на перевишкіл жінок в розумінні головно практичнім. Всі майже без виїмку ведуть курси вслід за тим майстерні різного рода та найчастіше шиття, крою, плетіння, вишивкарства, лялькарства дит. забавки. З курсів освітніх були такі: неграмотних, малограмотних, підвищення освіти, українознавства, медсестер, ритміки, дит. балету і театральні студії.

В числах

Вишивкарство - робітні - 8
Курсів виробничих -27
Курсів ріжних майстерень 39

Освітня ділиність в числах:

Рефератів зі сходинами було - 127
Курсів загально-освітніх - 56
Студія театральна - 2
Жіночий хор - I
Жіноча театральна група - I
Гурток жінок-педагогів - I
Дитячі драматичні гуртки - I
Жіноча струнна оркестра - I
Дитячий балет - 7

Влаштовано імпрез:

Концерти, виставки, академії, Свято Матері - 67
Виставки мистецтва 4

Суспільна опіка:

Коли праця в ділянці культурно-освітній чи господарській має характер виключно жіночий і відокремлений, то ділянка суспільної опіки зливається чи то з працею Управи Табору чи СХС, чи інших таборових установ в одну цілість. Інакше бути не може, бо ніяка акція ~~без~~ суспільної опіки без активної жіночої праці без серця і посвяти жінки не дається подумати.

Майже всі делеґатури без виїмку ведуть працю над дітворою. В порадних ~~матерх~~

матері, опіки дитячими садками, практично переводять доживлення, зараз і опіку над кухнею. Прикрашують домівку в народньому стилі. Вивінновують дітей в однострої, ведуть облік дітей-сиріт, матерей, ведуть бурси, а передо всім опіку моральну і доживлення коштом збірок ОУЖ. Опікуються сиротами і опущеними дітьми. Обдаровують на ялинку і пасху. Майстерні шиють комплети для немовлят. Прибирають могили українців померших за німецьких часів. Провадять індівідуальні відповідні гутірки з жінками морально упавшими. Ведуть санітарну роботу по блоках. Санітарну провірку по кухні. Харчових продуктів.

На прохання СХС допомогти военнополоненим українцям в Мюнстерлагер, які були примусом взяті до німецького війска, вистарчило кілька речень в обіжнику, засипали їх жінки всіляким добром так, що хлопці пишуть до мене: "Не присилайте більше вже".

Засоби для суспільної опіки організовани: лотерей, збірку, імпрези та вечорниці.

Велику поміч несуть наші жінки хворим ДП по німецьких шпиталях. Відвідують, забезпечують харчами, одягом, платять за лікування, дають засоби на перші потреби.

Ролю хазяйок сповняють делеґатури в таборовому житті. Влаштовують Свят-Вечір, приняття Владик, гостять різні зональні з"їзди чи наради МТК.

Грошові збірки: вліті переведено дві самостійні збірки, а саме - фонд Десі Українки :

Делменгорст	191 м.
Гайденау	327,27
Батгорн	100
Дорстен	66
Ганове̄р	210
Разом	894,27 м.

Безпосередньо по збірці на фонд Лесі Українки переведено збірку на фонд Матері і Дитині з таким вислідом:

Гайденау	4016
Батгорн	1076,80
Дорстен	30
Галендорф	713,50
Брауншвайг	403
Нордгайм	75
Разом	7814,30 м.

Та найповажнішим виявом активности жіноцтва в 1946 році був З"їзд представниць Делеґатур в Делменгорсті.

31. серпня і I березня 1946 року відбувся З"їзд представниць Делеґатур ОУУ британської зони. З"їзд відбувся при участи і під проводом Голови Централі ОУУ п. Павликовської і Секретарки п. Івченко. Також взяли участь члени міжтаборової комісії, представники преси і гості. Заступлених було 22 делеґатури - на загальне число теж 22. З"їзд був вповні успішний. Делеґатки представили стан організацій, їх працю, змагання, труднощі і досягнення. Виголошено 4 реферати над якими переведено основну дискусію, і ухвалено резолюцію. З"їзд вибрав першу Управу в складі: БілякРябокінь, Петренко, Бобелякова, Шарко, Жмуркевич, Габрусович, Сапігу. Під час З"їзду була влаштована скромна виставка вишивкарської робітні в Делменгорсті. З"їзд закінчено концертом і товариською вечіркою. З"їзд ухвалив пляни і напрямні дальшої праці делеґатур. З приємністю стверджую, що цей З"їзд дав пожвавлення в праці і поглибив її.

Зональна Управа відбула два пленарних засідання.

Вислано обіжників /разом з обіжниками Централі/	18
Вислано інструкцій	12
Програму господинського курсу	1
Вислано організаційний реферат	1
Вислано реферат про Лесю Українку	1
Вислано листів	114
Одержано листів в 1946 році	97

Свою працю Зональна Управа веде в основному згідно з напрямними, які накреслив З"їзд. Поділ праці переведено так: організаційну справу доручено Делменгорстові, культурно-освітню - Ганноверові, господарську - Бургдорфові, фінансову - Галендорфу. Ідучи за цим розподілом, Гановер виготовив ряд рефератів, Бурґдорф - програму курсів домашнього господарства, Білякова /Делменгорст/- реферат організаційний і підготовила сім нових делеґатур.

22-24.XI.46 р. Управа влаштувала виставку українського народнього мистецтва /Делменгорст/. З тої нагоди видано статтю в англійській мові про українське народне мистецтво. Виставку відвідало 13 національностей і окремі визачні особи. Між ними шеф Головної Квартири УНРРА на англійську зо-

ну - генерал Фрайншет. Імпреза була надзвичайно вдала і найбільша, на яку дотепер здобувся Делменгорст.

П р е с а: в нашій зоні преса дуже бідна, а зокрема жіноча. В Ганновері друкувалася на ~~/~~ циклостилі "Українка" і в Геттінген "Таборянка". Восени 1946 року в кількох таборах стали думати про видання часопису для жінок. В тій цілі з"їхались 4.XII.46 р. в Гайденау і, здавалось вирішили справу. Заходи, щоб одержати ліцензію, не дали бажаного успіху. Також не дали успіху переговори, ведені з видавництвом Заграва. Щойно 12.III.47 р. на засіданні МТК договорилась я з представником Заграва, що раз в місяць дадуть для нашої розпорядимости дві сторінки як додаток до "Нашої Почти". Ця справа чекає своеї черги.

З в " я з к и . Зональна Управа піддержувала живий зв"язок з Централею ОУЖ, з ЦУДГ в Лондоні, з Американським Союзом Українок. На терені англійської зони мали ми живий безпосередній зв"язок з МТК та з краевою Управою СХС. Не можу під кінець цього звіту промовчати ~~наших~~ про наші недоліки. В першу чергу маю на думці внутрішні ~~ряд~~ роздори, які від"ємно вплинули на хід праці в Делеґатурах. Згідно з нашими основними напрямними Делеґатури одержали доручення впливати позитивно на удержання спокою і згоди в таборах та поборювати роздори. ~~ХХХХ~~ Мимо цього в двох таборах Білефельд і Ганновер Делеґатури впали жертвою роздорів. Так в Білефельді Голову і Місто-Голову переміщено до польських таборів, в Ганновері нововибраний комендант припинив діяльність ОУЖ. В Мюльгайм-Рур поляки виключили з табору Голову Делеґатури і інших активних українців.

До недоліків праці в Зональній Управі мушу залічити малий і безпосередній контакт /особистий/ з Делеґатурами, здекомплектування президії Управи з причин незалежних від Голови. Члени Управи живуть в різних таборах, що далеко містяться один від одного. Це утруднює працю. Брак досвідчених організаційних сил на місцях, брак конечних засобів праці - рефератів, дитячої літератури, книжок до читання.

Коли, не дивлячись на всі несприятливі внутрішні і зовнішні обставини, українське жіноцтво виявило активність у всіх українських таборах і ста-

ло позитивним чинником громадського життя,то треба це завдячувати непохитній вірі в майбутнє Нації,непомильній нашій інтуіції та глибокому зрозумінню ваги сучасної історичної доби і зв"язаних з цим завдань українського жіноцтва,яке свідоме,що воно "живе,хоче жити,/ і мусить жити".

Голова Упрви ОУЖ
англійської зони
Білякова

Р Е З О Л Ю Ц І Ї

ДРУГОГО З"ЇЗДУ ОБ"ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОК НА ЕМІҐРАЦІЇ

в днях 29 - 30 березня 1947 р.в Ашаффенбургу.

Другий З"їзд ОУЖ стверджує,що:

I. В основі його роботи і надалі лежатимуть ті напрямні,що визначені вже в резолюціях Першого З"їзду,а саме:

а/Піддержувати ідею державництва,змагати до її здійснення та підтримувати духовний зв"язок з Рідним Краєм.

б/Працю свою опирати на засадах християнської моралі і тісно співпрацювати з обома українськими церквами.

в/ Дбати за збереження Української спільноти на чужині,піддержуючи національну свідомість,культуру і традиції.

е/ Дбати за моральне і фізичне здоров"я української спільноти на еміґрації в першу чергу української жінки,як запоруку життєздатности народу.

II/ що пройдений етап еміґраційного життя виказав здорові основи і велику життєву силу української еміґрації та засвідчив,що тільки власна зорганізованість збереже нашу свідомість,

III/ що великим моральним досягненням є дійсне пов2язання нової европейської і старої заокеанської еміґрації,яка дала велику моральну піддержку і оборону скитальцям,

IУ/ що українська еміґрація стоїть перед друг им етапом свого життя,перед дальшим переселенням,яка вимагає великої громадської солідарности та організованости.З"їзд закликає зорганізоване жіноцтво до взаємної піддержки

витримачости. Тільки українська жінка зможе зберегти душу дитини і родини перед винародновленням.

У. що великою небезпекою для української справи є сучасне розсварення, яке розпорошує національні сили та руйнує всякі досягнення. Тому українське жіноцтво закликає усі здорові українські сили до упорядкування внутриукраїнських відносин на базі національно-державницької ідеї, соборницького з"еднання, соціальної солідарности і співпраці та чистої суспільно-громадської моралі.

УІ. що українське жіноцтво стоїть на сторожі доброго репрезентовання українського імени та дбатиме за нав"язання тісних зв"язків з чужинецькими організаціями.

Організаційні постанови:

І. З"їзд констатує добрі організаційні успіхи першого року та доручає місцевим делеґатурам поглибити і поширити роботу на місцях, заактивізувати до праці загал жінок та точно фіксувати висліди своєї праці і осягів.

ІІ. З"їзд доручає Головній Управі розбудувати дальші Обласні Відділи та заактивізувати працю дотеперешніх.

ІІІ. Узгіднити з ЦПУЕ справу співпраці низових делеґатур з місцевими клітичами ЦПУЕ згідно з правильником ОУЖ.

Виховні постанови:

І. Посилити роботу в галузі виховання громадської активности та національної свідомости жіноцтва /курси українознавства, свята, обходи/

ІІ. Нав"язати тісну співпрацю з організаціями молоді та втягати молодь до праці в клітинах ОУЖ.

ІІІ. Запровадити рухомі бібліотеки для ужитку членок.

ІУ. Організувати дозвілля дітей шкільного та дошкільного віку.

У. Головній Управі доручається узгіднити справу співпраці в керуванню дитячими садками.

УІ. Оснувати при делеґатурах і Головній Управі архів культ-освітньої праці для взаємного використання.

ці для взаємного використання.

Г о с п о д а р с ь к і   п о с т а н о в и:

I. З"їзд доручає Головній Управі СУЖ звернути спеціялвну увагу на жіночі робітні,об"єднуючи їх в одну центральну кооперативу та задержуючи зв"язок з Об"єднаннями Українських Жінок на еміґрації.

2. Подбати про правне оформлення тих робітень.

3. Подбати про фаховий провід та устійнити діловодство,цінники та дбати про високий рівень продукції.

4. Поширити короткотермінові курси вишколу і перевишколу жінок,особливо в галузі домашньогож господарства.

5. Взяти керівництво над уладженням виставок народнього мистецтва і виробити проекти оформлення.

6. Зобов"язує всі делеґатури взяти участь у виставках в Філядельфії і Лондоні.

П о с т а н о в и   в   д о п о м о г о в і й   р о б о т і:

I. Висловлює подяку СУА за перебрання опіки над дітьми і жіноцтво на скитальщині.

2. Перевести в найближчому часі рятункову акцію для загрожених дітей.

3. Пропагувати по делеґатурах запровадження патронажних сестер та вишколити якнайчисленніші кадри їх.

Ф і н а н с о в і   п о с т а н о в и:

I. Доручає Головній Управі випрацювати плян фінансовий і опертий на власних коштах делеґатур і Головної Управи.

В и д а в н и ч і   п о с т а н о в и:

I. Вітає появу "Громадянки" і доручає Головній Управі добитися окремої ліцензії для неї.

Додаток.

Фінансовий звіт: Референт п.Чехівська.

Для організаційної й культурної роботи Об"єднання Українських Жінок на еміграції на американ.зоні в 1946 р. були такі приходові статті,що складалися з вкладок делеґатур:

I/ Вписове /від кожної делеґатури - 50 мр./ , , , , , , ,I200 мр.
2/ Чл.внесків на рік /щорічно від делеґатури -50 мр.. . . I300 "
3/ I0 % від імпрез I965,85

Крім того делеґатури ОУЖ вносили добровідьні датки до каси УОЖ по змозі й силі: на фонд ім.Лесі Українки,на видавництво,фонд стипендійний,КОДУС і.др.

Грошовий стан за 1946 рік.
Рахунок баланса на день I.I.1947 р.

Каса.............20.924,I4 мр.		
	Вписове	I.200,00 Мр.
	Членськи внески на рік	I.300,00
	Фонд ім.Лесі Українки	I4.30I,88
	Рахунок видавництва	2.282,26
	Переходові суми.................	940,00
	Стипендійний фонд	I.000,00
Підзвітні суми ....I00,00.......		
Баланс 2I.024,I4		2I.024,I4 Мр.

Фонд ім.Лесі Українки.

З внесків наших делеґатур утворений фонд ім.Лесі Українки на видання творів Лесі Українки і других українських класиків чужими мовами для пропаганди нашої культури закордоном.

На I.I.1947 р. фонд ім.Лесі Українки становить - I4.30I,88

Гайрайт	3262	
Новий Ульм ,,,,,,,,	60I8,7I	
Ст.Ульм	793,50	
Траунштайн	230,00	
Нейбойрен	I50,00	
Ашаффенбурґ	750,00	
Ноймаркт	I70,00	
Реґенсбурґ	800,00	
Ельонгофен	95,40	
Боденвер	200,00	
Бамберґ	500,00	
п.Білякова,ан.з Делменгорст	992,27	
Пасау	I98,00	
Підписний лист	I42,00	I4.30I,88 Мр.

В 1947 році в рахунок фонду ім.Лесі Українки ще надійшло 1832,35 – /делеґатура Ельванґен – 1500 мр. і делеґатура Фільзен – 332,35 мр./

Витрат з фонду ім.Лесі Українки на друкування творів Лесі Українки і других українських класиків ще нема, бо ми натрапили на великі труднощі знайти добрих перекладачів поетичних творів на чужу мову, про що докладно вияснено в звіті Референта праці.

Фонд "Матері і дитини"

В липні – серпні м-ці 1946 р. переведено збірку на цілі суспільної опіки під кличем "Матері й дитині" з рамени ЦПУБ, головно силами жінок наших делеґатур. З цієї збірки 25% відраховано СХС і 25% ОУЖ, що становить 15000 м.

З цього фонду "Матері і дитині" в сумі 15000 мр. витрачено на допомогу 4-м родинам /жінки й дитини/ студентам і сиротам 4750 мр.

Курси садівничок 450

Разом 5200 мр.

Фонд стипендійний в сумі 1000 марок ще не витрачений

Внесок делеґатури Новий Ульм на фонд КОДУС"а 1195,68 переданий в Центральний фонд КОДУС"а в Мюнхені,

на пресовий фонд....................... 1195,67 , що залишається, як Видавничий фонд "Громадянки"

ПІДСУМКИ З"ЇЗДУ

Річний Загальний З"їзд – важливе явище в житті кожної організації. Він дає можливість переглянути і підсумувати ЦІЛІСТЬ ПРАЦІ /тут точно можно побачити, як зв"язана організація/, поділитися досвідом і думками – удосконалити методи праці організації.

Що виказав і що дав на майбутнє Другий Загальний З"їзд ОУЖ, який відбувся 29-30 березня 1947 року?

З"їзд виказав велику МОНОЛІТНІСТЬ нашої організації і однозгідність напрямків і методів праці всіх трьох зон.

В З"їзді брали участь відпоручниці делеґатур ОУЖ британійської і аме-

риканської зон. Через технічні перешкоди не було делеґат французької зони, але вони прислали писемні звіти і привітання з"їздові.

Секретарський Звіт Головної Управи, Звіти Зональних Управ, як і Звіти делеґатур ствердлують, що ОУЖ в цілому розв"язувало справи однаково актуальні для всіх клітин його зверху донизу і що одні і ті ж недотягнення і недоліки однаково скрізь вимагають полагодження. Переборюючи технічні труднощі, в ПОВНІЙ ГАРМОНІЇ працюють не тільки головна і зональна Управи, що завжди обмінюються досвідом і навіть взаїмно користаються з випрацьованих матеріялів, а і всі клітини організації - ВСІ об"єднані ОДНОЮ конечною метою і ОДНИМ напрямком праці. ЦЕ ПЕРШИЙ і ВЕЛИКИЙ НАШ ЦЬОГОРІЧНИЙ УСПІХ.

2. З"їзд з признанням ствердив, що Головна Управа ОУЖ непохитно стояла на сторожі інтересів жіноцтва, охоплюючи ЦІЛІСТЬ СПРАВ та ЗАСАДНИЧІ ПРОБЛЕМИ, і підкреслив, що, хоч і є дрібні недотягнення, викликані комунікаційними труднощами та браком свого льокалю, Головна Управа тісно зв"язана зі своїми обласними відділами та делеґатурами і чітко реагує на роботу в терені. Треба лише, щоб ініціятива Головної Управи ще більше викликала відповідні відгуки на місцях.

3. Переглядаючи засади праці ОУЖ, ухвалені резолюціями Першого З"їзду, делеґатки Другого З"їзду стверджують, що рік праці показав їх правільність та життьовість, і лише деталізували їх та доповнили поодинокими проблемами, розв"язання яких вимагає новий етап еміґрантської дійсности.

4. Великим досягненням року праці ОУЖ є ВЗАЄМНЕ ПІЗНАННЯ при спільній праці жінок різного територіяльного походження. Коли на Перший З"їзд зібралися представниці осередків Української Еміґрації, то було видно, що вони ще не мали змоги познайомитися спрацюватися. Другий З"їзд показав, що спільна праця зблизила їх, що вони знают ь одна другу не зовні, звичайно, а глибше, мають взаємне довір"я і можуть числити на повне взаємне зразуміння і допомогу. ЦЕ ВЕЛИКИЙ МОРАЛЬНИЙ ЗДОБУТОК нашої організації за цей рік спільної праці. Це має для нас велике значення і в майбутньому. Ми чекаємо переселення, що може на короткий час розпорошити наші сили. Та наша орванізація за цей рік виробили і випробувала свої методи праці, жіноцтво вжилося і зспівпрацювалося, ми вишколи-

ли свій актив. І куди б не попали наші жінки, в яких би обставинах вони не опинилися б, вони схоплять завдання, відповідні місцевим умовам і часу і зуміють розв"язати їх та встановлять взаємний зв"язок.

Оце головні досягнення праці ОУЖ за 15 місяців. Ми можемо бути вповні вдоволені з них. Наші завдання - не змарнувати цих успіхів а своєю працею поглибити діяльність нашої організації і удержати її на тій височині що й досі.

І.П.

oooOooo